

Nowe stanowisko zawleczonego gatunku mrówki *Hypoponera punctatissima* (ROGER, 1859) (Hymenoptera: Formicidae) w Polsce

New record of an introduced ant species *Hypoponera punctatissima* (ROGER, 1859) (Hymenoptera: Formicidae) in Poland

Adam STĘPIEŃ¹, Sebastian SALATA²

¹ Dąbrowa nad Czarną 12a, 26-337 Aleksandrów, Polska, e-mail: adamkrolge@gmail.com

² Zakład Bioróżnorodności i Taksonomii Ewolucyjnej, Uniwersytet Wrocławski, ul. S. Przybyszewskiego 65, 51-148 Wrocław, ORCID: 0000-0003-0811-2309, sebastian.salata@uwr.edu.pl

ABSTRACT. *Hypoponera punctatissima* has been collected in Bydgoszcz (Nizina Wielkopolsko-Kujawska) in a pot with *Trachycarpus fortunei* (WENDLAND, H., 1861). This is the sixth confirmed place of occurrence of this introduced ant species in Poland.

KEY WORDS: new record, Poland, biodiversity, faunistics, poneromorph, introduced species.

Podrodzina Ponerinae w Polsce reprezentowana jest przez cztery gatunki z dwóch rodzajów. Rodzaj *Ponera* LATREILLE, 1804 reprezentowany jest w Polsce przez dwa rodzime gatunki: *Ponera coarctata* (LATREILLE, 1802) i *P. testacea* EMERY, 1895. Natomiast *Hypoponera* SANTSCHI, 1938 jest rodzajem, który najliczniej reprezentowany jest w strefach tropikalnej i subtropikalnej Nowego i Starożytności (BOLTON 2024). W Europie znanych jest 6 gatunków należących do tego rodzaju, z których dwa: *H. punctatissima* i *H. ergatandria* (FOREL, 1893) znane są z Polski i uznawane są za gatunki zawleczone, których występowanie ogranicza się do szklarni lub innych budynków ogrzewanych cały rok (BOROWIEC 2014, CZECHOWSKI i in. 2012).

Oba te gatunki są notowane w Polsce rzadko, z izolowanych stanowisk. *Hypoponera punctatissima* dotychczas była stwierdzona w Polsce z pięciu lokalizacji: Warszawa, Rudy, Bytom, Rokitno-Załącze i Łódź (CZECHOWSKI i in. 2012). W środkowej Europie gatunek ten zasiedla głównie ogrzewane budynki. Na zewnątrz mogą także gniazdować w materiałach wytwarzających ciepło, np. w kompoście, znacznie rzadziej w otwartych i dobrze nasłonecznionych miejscach (SEIFERT 2018). *Hypoponera punctatissima* jest gatunkiem kosmopolitycznym, najszerzej rozpowszechnionym spośród całej podrodziny Ponerinae (BOLTON & FISHER 2011).

Poniżej prezentujemy nowe stanowisko *Hypoponera punctatissima*:

– CD09 Nizina Wielkopolsko-Kujawska, Bydgoszcz, 22 III 2023, 15 robotnic, prywatna uprawa palm *Trachycarpus fortunei*, leg. anonim, det. S. SALATA.

Robotnice obserwowane pod ziemią, znacznie rzadziej na jej powierzchni. Doniczki z roślinami i mrówkami od listopada do kwietnia są przechowywane w ogrzewanym pomieszczeniu, poza tym okresem stoją na zewnątrz. Jest to pierwsze stanowisko tego gatunku na Nizinie Wielkopolsko-Kujawskiej. Zaprezentowane wyniki mogą sugerować, że gatunek ten jest szerzej rozmieszczony w Polsce i poznanie jego faktycznego zasięgu występowania powinno zostać poszerzone o inwentaryzację prywatnych szklarni i palmiarni, które tworzą optymalne warunki do życia dla tego gatunku.

Podziękowania

Dziękujemy anonimowemu odkrywcy omawianego stanowiska za dostarczenie materiału.

PIŚMIENNICTWO

- BOLTON B. 2024. An online catalog of the ants of the world. Available from <https://antcat.org>. (dostęp: 18 czerwca 2024).
- BOLTON B., FISHER B. L. 2011. Taxonomy of Afrotropical and West Palaearctic ants of the ponerine genus *Hypoponera* SANTSCHI (Hymenoptera: Formicidae). *Zootaxa*, **2843**: 1-118.

-
- BOROWIEC L. 2014. Catalogue of ants of Europe, the Mediterranean Basin and adjacent regions (Hymenoptera: Formicidae). Genus (Wrocław), **25**: 1-340.
- CZECHOWSKI W., RADCHENKO A., CZECHOWSKA W., VEPSÄLÄINEN K. 2012. The ants (Hymenoptera: Formicidae) of Poland with reference to the myrmecofauna of Europe. (Fauna Poloniae n.s. 4). Warsaw, Natura Optima Dux Foundation. 496 ss.
- SEIFERT B. 2018. The ants of Central and North Europe. Boxberg, Lutra. 407 ss.

Wpłynęło: 27 czerwca 2024
Zaakceptowano: 6 września 2024